

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

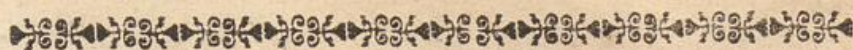
**Censvra Sacrae Facultatis Theologiae Parisiensis, In
Librum cui titulus est: La Défense de l'authorité de N. S.
P. le Pape, ..., contre les erreurs de ce temps, Par Iacques
De Vernant, à Mets, 1658**

Université <Paris> / Faculté de Théologie

Parisiis, 1665

Avthoritate Sacrae Scripturae, Conciliorum, Sanctorum Patrum Ecclesiae,
& veterum Theologorum confirmatur Censurae veritas. Pro prima &
secunda Propositione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14744

AVTHORITATE SACRÆ SCRIPTVRÆ,
 Conciliorum, Sanctorum Patrum Ecclesiæ,
 & veterum Theologorum confirmatur Cen-
 suræ veritas.

Pro prima & secunda Propositione.

EX SCRIPTURA.

Super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferi non prævalebunt aduersus eam. *Math. 16.*

Dic Ecclesiæ. Si autem Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & publicanus, &c. *Math. 18.*

Ego rogabo Patrem, & alium Paracletum dabit vobis, ut maneat vobiscum in æternum. *Ioan. 14.*

Vt scias quomodo oporteat te in domo Dei conversari, quæ est Ecclesia Dei Vivi, columna & firmamentum veritatis. 1. *Timoth. 3.*

Visum est Spiritui sancto & nobis. *Act. 15.*

EX PATRIBVS.

CAvenda sunt autem non solum quæ sunt apertè manifesta, sed & astutæ fraudis subtilitate fallentia. Quid vero astutius, quidve subtilius, quàm & Christi adventu detectus ac prostratus inimicus (post quam lux gentibus venit, & suspirandis hominibus salutare lumen effulsit, vt surdi auditum spiritualis gratiæ admitterent, aperirent ad Deum oculos suos cæci, infirmi æternâ sanitate revalescerent, claudi ad Ecclesiam current, multi claris vocibus & precibus orarent) videns idola derelicta, & per nimium credentium populum sedes suas ac templa deserta, excogitaverit novam fraudem, ut sub ipso Christiani nominis titulo fallat incautos? Hæreses invenit & schismata, quibus subverteret fidem, veritatem corrumperet, scinderet unitatem: quos detinere non potest in viâ veteris cecitate, circumscribit & decipit novi itineris errore. Rapit de ipsâ Ecclesiâ homines, & dum sibi appropinquasse jam lumini, atque evasisse sæculi noctem videntur, alias nescientibus tenebras rursus infundit, vt cum Evangelio Christi, & cum observatione ejus & lege non stantes, Christianos se vocent, & ambulantes in tenebris habere se lumen existiment, blandiente adversario atque fallente, qui secundum Apostoli vocem transfiguratur se velut Angelum lucis, & ministros subornat suos velut ministros justitiæ, asserentes noctem pro die, interitum pro salute, desperationem sub obten-

Cyprian.
 lib. de Uni-
 tate Eccles.

tu spei, perfidiam sub prætextu fidei, Antichristum sub vocabulo Christi, ut dum verisimilia mentiuntur, veritatem subtilitate frustrentur: hoc eo fit, fratres dilectissimi, dum ad veritatis originem non reditur, nec caput quæritur, nec magistri cœlestis doctrina servatur. Quæ si quis consideret & examinet, tractatu longo atque argumentis opus non est. Probatio est ad fidem facilis compendio veritatis. Loquitur Dominus ad Petrum, Ego dico tibi, inquit, quia tu es Petrus, & super istam Petram ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferorum non vincent eam. Tibi dabo claves, regni cœlorum, & quæ ligaveris super terram, erunt ligata & in cœlis: & quæcumque solveris super terram, erunt soluta & in cœlis. Et eidem post resurrectionem suam dicit; Pasce oves meas. Et quamvis Apostolis omnibus post resurrectionem parem potestatem tribuat & dicat, Sicut misit me Pater, & ego mitto vos, accipite Spiritum Sanctum: Si cui remiseritis peccata, remittentur illi: si cui tenueritis, tenebuntur: tamen ut unitatem manifestaret, unitatis eiusdem originem ab uno incipientem suâ autoritate disposuit. Hoc erant utique & cæteri Apostoli quod fuit Petrus, pari consortio præditi & honoris & potestatis, sed exordium ab unitate proficiscitur, ut Ecclesia una monstreretur: & pastores sunt omnes, sed grex unus ostenditur, qui ab Apostolis unanimi consensione pascatur. Quam unam Ecclesiam etiam in Cantico Canticorum Spiritus Sanctus ex Personâ Domini designat & dicit: una est columba mea, perfecta mea, una est matri suæ, electa genitrici suæ. Hanc Ecclesiæ unitatem qui non tenet, tenere se fidem credit: qui Ecclesiæ renititur & resistit, qui Cathedram Petri super quam fundata est Ecclesia, deserit, in Ecclesiâ se esse confidit: quando & B. Apostolus Paulus hoc doceat, & sacramentum unitatis ostendat dicens unum corpus & unus spiritus, una spes vocationis vestræ: unus Dominus. Una fides, unum baptisma, unus Deus. Quam unitatem firmiter tenere & vindicare debemus, maxime Episcopi, qui in Ecclesiâ præsidemus, ut Episcopatum quoque unum atque indivisum probemus. Nemo fraternitatem mendacio fallat, nemo fidei veritatem perfidâ prævaricatione corrumpat, Episcopatus unus est, cujus à singulis in solidum pars tenetur: Ecclesia quoque una est, quæ in multitudinem latius incremento fecunditatis extenditur: quomodo solis multi radij, sed lumen unum: & rami arboris multi, robur unum tenaci radice fundatum: & cum de fonte uno rivi plurimi defluunt, numerositas licet diffusa videatur exundantis copię largitate, unitas tamen servatur in origine, avelle radium solis à corpore, divisionem lucis unitas non capit: ab arbore frange ramum, fructus germinare non poterit: à fonte præcide rivum, præcisus arefcet: sic & Ecclesia Domini luce profusâ per orbem totum radios suos porrigit: unum tamen est lumen quod ubique diffunditur, nec unitas corporis separatur, ramos suos in universam terram copia ubertatis extendit, profluentes largiter rivos latius expandit: unum tamen caput est, una origo & una mater fecunditatis successibus copiosa: illius fœtu nascimur, illius lacte nutrimur, spiritu eiusa nimamur: Quisquis ab Ecclesiâ segregatus adulteræ iungitur,

à promissis Ecclesiæ separatur. Nec pervenit ad Christi præmia, qui relinquit Ecclesiam Christi. Alienus est, prophanus est, hostis est, habere jam non potest Deum Patrem, qui Ecclesiam non habet Matrem, &c. Hanc unitatem qui non tenet, Dei legem non tenet: non tenet Patris & Filij fidem, vitam non tenet & salutem. Hoc unitatis Sacramentum, hoc vinculum concordie inseparabiliter coherentis ostenditur, quando in Evangelio Tunica Domini IESV CHRISTI non dividitur omnino nec scinditur, sed sortientibus de veste CHRISTI, quis CHRISTVM potius indueret integra vestis accipitur, incorrupta & individua tunica possidetur, &c. Dominus enim cum Discipulis suis unanimitatem suaderet & pacem: Dico, inquit, vobis: quoniam si duobus ex vobis convenerit in terrâ de omni re quamcumque petieritis, continget vobis à patre meo qui in cælis est. Vbicumque fuerint duo aut tres collecti in nomine meo, ego cum eis sum, ostendens non multitudini, sed unanimitati deprecantium plurimum tribui. Si duobus, inquit, ex vobis convenerit in terrâ, unanimitatem prius posuit, concordiam pacis antè præmisit, ut conveniat nobis fideliter & firmiter docuit. Quomodo autem potest ei cum aliquo convenire, cui cum corpore ipsius Ecclesiæ, & cum universâ fraternitate non convenit, &c. Dominus autem de Ecclesiâ suâ loquitur, ad hos qui sunt in Ecclesiâ loquitur, ut si ipsi concordēs fuerint, si secundum quod mandavit & monuit, duo aut tres licet, collecti unanimiter oraverint, duo aut tres licet sint, impetrare possint de Dei majestate quod postulant, &c. Hæc vsque Cyprianus.

Julius r. in Epist. ad Orientales apud Athanasium: Id vero Synodi & Episcoporum qui in Synodo fuerunt contra meliâ vergeret, si que illi tanto studio & curâ velut Deo præfente egissent, a nobis ut vana futillaque abrogarentur.

Athanasius oratione 4^a. Primùm enim credere oportet & glorificare, & secundò in sublimi rationem istarum rerum petere, non humi ex sanguine & carne conquirere. sed ex revelatione divinâ & cælesti. Beatus es Simon Bar-jona, quoniam caro & sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus cælestis. Et tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferi non prævalebunt adversus eam. Fidelis sermo, & non vacillans promissio, & Ecclesia invicta res est, etiam si Infernus ipse commoveatur, & si qui in inferno sunt mundi Principes tenebrarum tumultum faciant, &c.

Epistola Synod. Concil. Sardi. Quapropter cooperante Dei gratiâ, Religiosissimi Principes nos ex diversis Provinciis & Civitatibus in unum convocaverunt, cupientes, ut sancta Synodus in Sardorum civitatem conveniret, quo omnis controversia præcideretur, & ejecto quicquid prave fidei esset, sola in Christum pietas ab omnibus retineretur, &c.

Zozimus Papa scribens Gallie Episcopis. Quòd contra statuta Patrum concedere aliquid vel mutare, nec huius quidem Sedis possit autoritas: apud nos enim inconvulsis radicibus vivit antiquitas, cui decreta Patrum sanxerunt reverentiam. 25. quest. 1. *Canone contra,* &c.

Idem Zozimus scribens ad Aurelium & reliquos Episcopos Africanos. Cùm adversus statuta Patrum venitur, non tantùm illorum prudentiæ atque sententiæ qui in ævum victura sanxerunt, sed ipsi quodammodo fi-

dei & catholice disciplinæ irrogatur iniuria. Quid enim tam sanctum atque venerabile est, quam penitus non exorbitare ab itinere majorum, quorum canonica instituta, veluti quædam fundamenta sunt ferendis fidei jacta ponderibus.

Patres Affricani scribentes ad Cælestinum. Domino Dilectissimo & Honorabili Fratri Cælestino Aurelius, &c. Præfato itaque debita salutationis officio impendit deprecamur, ut deinceps ad vestras aures hinc venientes, non facilius admittatis, nec à nobis excommunicatos, in communionem ultrà velitis excipere: quia hoc etiam Nicæno Concilio definitum, facile advertet Venerabilitas Tua. Nam etsi de inferioribus Clericis vel laicis videtur ibi præcaveri, quantò magis hoc de Episcopis voluit observari, ne in suâ Prouinciâ communionem suspensi, à Tuâ Sanctitate, vel festinatò, vel præproperè, vel indebitè videantur communioni restitui: Presbyterorum quoque & sequentium Clericorum improba refugia (sicuti te dignum est) repellat Sanctitas Tua: quia & nullâ Patrum definitione hoc Ecclesiæ derogatum est Affricanæ, & decreta Nicæna sive inferioris gradus Clericos, sive ipsos Episcopos, suis Metropolitanis apertissimè commiserunt. Prudentissimè enim iustissimèque providerunt, *quacumque negotia in suis locis, ubi orta sunt, finienda*; nec unicuique Prouinciæ gratiam Sancti Spiritus defuturam, quæ æquitas à Christi Sacerdotibus & prudenter videatur, & constantissimè teneatur: maximè, quia unicuique concessum est, si iudicio offensus fuerit, *cognitorum ad Concilia sua Prouincia, vel etiam universale provocare. Nisi forte quisquam est qui credat, unicuique possit Deum nostrum examinis inspirare iustitiam & innumerabilibus congregatis in Concilium Sacerdotibus denegare*, aut quomodò ipsum trans marinum iudicium ratum erit, ad quod testium necessariæ personæ vel propter sexus, vel propter senectutis infirmitatem multis alijs intercurrentibus impedimentis, adduci non poterunt? Nam ut aliqui tanquam à Tuæ Sanctitatis latere mittantur, nullâ inuenimus Patrum Synodo constitutum. Quia illud quod pridem per eundem Coëpiscopum nostrum Faustinum tanquam ex parte Nicæni Concilij exinde transmisisse: in Concilij verioribus, quæ accipiuntur Nicæna, à Sancto Cyrillo Coëpiscopo nostro Alexandrinæ Ecclesiæ, & à Venerabili Attico Constantinopolitano Antistite, ex authentico missis, quæ etiam ante hoc per Innocentium Presbyterum, & Marcellum Subdiaconum, per quos ad nos ab eis directæ sunt, venerabilis memoriæ Bonifacio Episcopo Prædecessori Vestro, à nobis transmissa sunt, in quibus tale aliquid non potuimus reperire. Executores etiam Clericos vestros quibusque potentibus nolite mittere, nolite concedere, ne fumosum typhum sæculi in Ecclesiam Christi, quæ lucem simplicitatis & humilitatis diem, Deum videre cupientibus præfert, videamur inducere, &c.

Augustinus Sermone 108. de diversis. Beatus Petrus primus Apostolorum, vehemens Christi amator, qui meruit audire: Et ego dico tibi, quia tu es Petrus: dixerat enim ipse: Tu es Christus Filius Dei Vivi. Christus illi: Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Eccle-

fiam meam. Super hanc petram ædificabo fidem, quam confiteris. Super hanc, hoc, quod dixisti, Tu es Christus Filius Dei Vivi, ædificabo Ecclesiam meam. Tu es enim Petrus. A Petrâ Petrus, non à Petro Petra. Sic à Petrâ Petrus, quomodò à Christo Christianus. Vis nosse de quâ Petrâ Petrus dicatur? Paulum audi: Nolo enim vos ignorare, fratres, Apostolus Christi dicit, Nolo vos ignorare, fratres, quia patres nostri omnes sub nube fuerunt, & omnes per mare transferunt, & omnes in Moyse baptizati sunt in nube & in mari, & omnes eundem cibum spiritalem manducaverunt, & omnes eundem potum spiritalem biberunt. Biberunt enim de spiritali, sequente eos Petrâ: Petra autem erat Christus. Ecce vnde Petrus. Dominus Iesus discipulos suos ante passionem suam, sicut nostis, elegit, quos Apostolos appellavit. Inter hos penè vbique solus Petrus, totius Ecclesiæ meruit gestare personam, propter ipsam personam, quam totius Ecclesiæ solus gestabat, audire meruit; Tibi dabo claves regni cælorum. *Hæc enim claves non homo unus, sed unitas accepit Ecclesia.* Hinc ergo Petri excellentia prædicatur, quia ipsius universitatis & unitas Ecclesiæ figuram gessit: quando ei dictum est, Tibi trado quod omnibus traditum est. Nam ut noveritis Ecclesiam accepisse claves regni Cælorum, audite in alio loco qui d Dominus dicat omnibus Apostolis suis, Accipite Spiritum Sanctum. & continuo, Si cui dimiseritis peccata, dimittentur ei: si cui tenueritis, tenebuntur. Hoc ad claves pertinet, de quibus dictum est, quæ solveritis in terrâ, soluta erunt & in cælo: & quæ ligaveritis in terrâ, ligata erunt & in cælo. Sed hoc Petro dixit, ut scias quia Petrus universæ Ecclesiæ personam tunc gerebat, audi quid ipsi dicatur, quid omnibus fidelibus Sanctis, Si peccaverit in te frater tuus, corripe illum inter te & ipsum solum: si te non audierit, adhibe tecum unum vel duos: scriptum est enim, In ore duorum aut trium testium stabit omne verbum: si nec ipsos audierit, refer ad Ecclesiam; si nec ipsam audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus. Amen dico vobis, quia quæ ligaveritis in terrâ, ligata erunt & in cælo, & quæcumque solveritis in terrâ, soluta erunt & in cælo. Columba ligat, columba solvit, ædificium supra Petram ligat & solvit, &c. Merito etiam post resurrectionem Dominus ipsi Petro oves suas commendavit pascendas: non enim inter discipulos solus meruit pascere Dominicas oves; sed quando Christus ad unum loquitur, unitas commendatur, & Petro primitus, quia in Apostolis Petrus est primus, &c.

Idem lib. 2. de Baptismo, Cap. 4. Vnde multa jam diximus, nec nos ipsi tale aliquid auderemus asserere, nisi universæ Ecclesiæ concordissimâ auctoritate firmati: cui & ipse sine dubio cederet, si iam illo tempore quæstionis hujus veritas eliquata & declarata per plenarium Concilium solidaretur, &c.

Idem lib. 4. de Baptismo, Cap. 6. Quapropter si non nihil dicebant quibus id quod ei visum est, volens persuadere Cyprianus ait, nec quisquam dicat quod accepimus ab Apostolis, hoc sequimur: quanto robustius nunc dicimus, quod Ecclesiæ consuetudo semper tenuit, quod hæc disputatio dissuadere

suadere non potuit, & quod plenarium Concilium confirmavit, hoc sequimur? &c.

Idem lib. 2. contra Cresconium, Cap. 33. Scripturarum etiam in hac re à nobis tenetur veritas, cum hoc facimus quod universam placuit Ecclesiam, quam ipsarum Scripturarum commendat autoritas, ut quoniam sancta Scriptura fallere non potest, quisquis falli metuit, hujus obscuritate questionis, eandem Ecclesiam de illa consulat, quam sine ulla ambiguitate sancta Scriptura demonstrat, &c.

Idem Ep. 118. Cap. 5. Ad hæc itaque ita respondeo, ut quid horum sit faciendum, si diuinæ Scripturæ præscribit autoritas, non sit dubitandum quin ita facere debeamus ut legimus, ut jam non quomodo Sacramentum intelligendum sit disputemus. Similiter etiam si quid horum tota per orbem frequentat Ecclesia. Nam & hinc quin ita faciendum sit, disputare, insolentissimæ insaniam est, &c.

In Concil. Ephesin. parte 2. act. 2.
Celestinus Episcopus sanctæ Synodo apud Ephesum congregatæ, dilectis & desideratissimis fratribus, in Domino salutem.

Spiritus sancti testatur præsentiam congregatio Sacerdotum. Verum est enim quod legimus quia nec potest veritas mentiri. cuius in Evangelio ista sententia est: Vbi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo, ibi & ego sum in medio eorum. Quod cum ita sit, si nec huic tam brevi numero Spiritus Sanctus deest, quantum magis eum nunc interesse credimus, quando in unum convenit tanta turba Sanctorum? sanctum namque est pro debita sibi veneratione Concilium; in quo utique nunc Apostolorum frequentissime illius, quam legimus congregationis aspicienda reverentia est. Nunquam his defuit magister, quem receperant prædicandum, adfuit his semper Dominus & Magister: sed nec docentes à suo Doctore deserti sunt unquam. Docebat ille qui miserat; docebat qui dixerat quid docerent; docebat qui in Apostolis suis se confirmat audiri.

Innocentius 1. Epistola 29. ad Clerum & Populum Constantinopolitanum. Canonibus porro obsequendum esse scribimus, qui Nicææ sunt decreti: quos solos consecrari decet, Ecclesiam Catholicam, & iuxta eos judicare. Si in alijs à quopiam proferuntur, à Nicænis Canonibus dissonantes, & hæreticos auctores referentes, ij à catholicis Episcopis rejiciuntur. Hæreticorum namque inventa Catholicis Canonibus non sunt annexenda. Semper etenim illi per contraria nefaria decreta, Patrum Nicænorum Concilium minuere intendunt. Quapropter non solum hoc dicimus istos sequendos non esse, verum etiam cum hæreticis & schismaticis seu dissidiosis dogmatibus condemnandum: quemadmodum antea in Sardicensi Concilio ab Episcopis qui nos præcesserunt, factum est. Nam quæ sic perperam inducuntur, magis damnare convenit, quam ut quæ directe contra Canones statuuntur, aliquam habeant, Fratres Reuerendissimi, firmitatem. Cæterum quid contra istos in præsentia agendum? Synodali cognitione peropus est, quam dudum etiam cogendam esse censuimus. Sola enim illa ta.

lium procellarum motus sopire potest: quam ut obtineamus, utile nunc fuerit medicinam & opem hanc, ad voluntatem Magni Dei & Christi eius Domini nostri referre, &c.

Leo I. Epist. 54. In quo opere auxiliante Christo, fideliter exequendo, necesse est, me perseverantem exhibere famulatum, quoniam dispensatio mihi credita est, & ad meum tendit reatum, si paternarum regulæ sanctionum, quæ in Synodo Nicænâ, ad totius Ecclesiæ regimen Spiritu Dei instruente, sunt conditæ, me (quod absit) connivente violentur, & maior sit apud me unius fratris voluntas, quàm universæ domus Domini communis utilitas, &c.

Idem Ep. 55. quoniam contra statuta paternorum Canonum, quæ antè longissimæ ætatis annos in urbe Nicænâ spiritualibus sunt fundata decretis, nihil cuique addere conceditur: ita ut si quis diversum aliquid decernere velit, se potius minuat, quàm illa corrumpat, &c.

Honorius Imperator ad Arcadium scribens. His repentè compertis, turbatos esse nos fateor. Quis enim in facinore tam cruento Dei Omnipotentis non timeat offensam? aut quo pacto extrâ summum Romani orbis, omniumque mortalium putaret esse discrimen? cum ipse auctor nostri Imperij & Reipublicæ, quam nobis credidit gubernator Omnipotens Deus, funestis admodum, execrabilibusque commissis crederetur irasci, Domini Sancti, frater neposque Augusti venerabilis, cum si quid de causâ Religionis inter Antistites ageretur, Episcopale oportuerit esse iudicium. Ad illos enim diuinarum rerum interpretatio, ad nos Religionis expectat obsequium. Sed esto sibi de mysticis & catholicis quæstionibus amplius aliquid principalis cura præsumpserit, ita ne usque ad exilia Sacerdotum, usque ad hominum cædes debuit indignatio concitata procedere, ut ubi castæ preces, ubi vota sincera, ubi sacrificia illibata solvuntur, illic se gladius haud facile etiam in iugulum noxiorum disingendus exerceret, &c.

Agapetus Epist. ad Casareum Arelatensem. Quâ in re Vestra quoque Sapientiæ credimus esse gratissimum, quod in nullo contrâ: prisca definitionis constituta vel regulas pro qualibet occasione, vel sub cuiuscumque personæ respectu venire præsumimus; nec tenacitatis studio, aut sæcularis utilitatis causâ hoc facere nos credatis, sed divini consideratione iudicij necesse nobis est, quicquid sancta Synodalis decrevit autoritas inviolabiliter custodire.

Rursus Innocentius supra laudatus. De quibus causis nulla solvendi ligandique autoritas in libris veteris & novi testamenti, & quatuor Evangeliorum cum totis scriptis Apostolorum non appareat, ad divina recurrite scripta græca, si nec in illis, ad catholica Ecclesiæ historias catholicas à Doctoribus catholicis scriptas manum mittite. Si nec in illis, Sanctorum exempla perspicaciter recordamini: quod si in omnibus his inspectis huius quæstionis qualitas non lucidè investigatur: seniores Provinciae congregate, & eos interrogate: facilius namque invenitur quod

à pluribus senioribus quaritur. Verùm etiam reptomissor Dominus ait: Si duo ex vobis vel tres conveniunt super terram in nomine meo, de omni re quamcumque petierint, fiet illis à patre meo, &c.

Siricius, qui vixit ante tempora Leonis, Epistolâ ad Anysium, & ceteros Illyrici Episcopos. Accepi litteras vestras de Bonoso, quibus vel pro veritate, vel pro modestiâ nostram sententiam sciscitari voluistis. Sed cum huiusmodi fuerit Concilij Capuensis iudicium, ut finitimi Bonoso atque accusatoribus eius Iudices tribuerentur, & præcipuè Macedones, qui cum Episcopo Thessalonicensi de ejus factis vel cognoscerent, advertimus quod nobis iudicandi forma competere non posset. Nam si integra esset hodie Synodus, re- cte de ijs, quæ comprehendit vestrorum scriptorum series, decerneremus. Vestrum est igitur, qui hoc recepistis iudicium, sententiam ferre de omnibus, nec refugiendi, vel elabendi, vel accusatoribus ejus, vel accusato copiam dare. Vicem enim Synodi recepistis, quos ad examinandum Synodus elegit. Denique cum Bonosus Episcopus post iudicium vestrum misisset ad fratrem nostrum Ambrosium, qui eius sententiam consuleret, interdictum sibi Ecclesiam irrumpere atque ingredi; responsum est ei, quod nihil temerandum foret, sed omnia modestè, patienter, ordine gerenda; neque contra sententiam tentatum aliquid, ut quod videretur vobis iustitiæ convenire, statueretis, quibus hanc Synodus dederat auctoritatem. Idèd primum est ut ij iudicent, quibus iudicandi facultas est data. Vos enim totius, ut scripsimus, Synodi vice decernitis; nos quasi ex Synodi auctoritate iudicare non convenit.

Leo in sermone de Anniversario assumptionis suæ. Propter quod dicitur Beatissimo Petro: Tibi dabo claves regni cælorum & quæcumque ligaveris super terram, erunt ligata & in cælis: Et quæcumque solveris super terram, erunt soluta & in cælis. Transivit quidem etiam in alios Apostolos vis potestatis istius, & ad omnes Ecclesiæ Principes decreti huius constitutio commeavit. Sed non frustra uni commendatur, quod omnibus intimatur. Petro enim idèd hoc singulariter creditur, quia cunctis Ecclesiæ Rectoribus Petri forma proponitur.

Idem Leo Epistolâ ad Theodoretum. 73^a. Cap. 4. In nullo ab illis, quas Spiritûs Sancti divinitas in Chalcedonensi Concilio protulit, fidei regulis recedentes, inter utrumque hostem novellæ perfidiæ sermonem nostrum cum omni cautelâ libremus: noniam quod absit, tanquam de dubijs disceptantes, sed auctoritate suâ, quæ benè definita sunt, adstruentes cum in Apostolicæ sedis Epistolâ *universalis sanctæ Synodi assensu firmatâ*, tanta divinæ auctoritatis testimonia noverimus esse congesta, ut nullus queat ulterius dubitare, nisi qui sibi met ipsi errorum tenebras inferre maluerit.

Cælestinus in Epistolâ ad Ioannem Antiochenum. Sciat Sanctitas Tua, eiusmodi à nobis, vel ab ipso veriùs Christo Domino ac Deo nostro per nos sententiam in Nestorium latam esse: videlicet, quod nisi intrâ decem dies, post acceptam monitionis nostræ syngrapham enumerandos, sacrilegam de Christi ortu doctrinam scriptâ Confessione damnaverit, cam-

Nota decreta summi Pontificis ~~de~~ confirmari ab Ecclesiâ seu à Concilio.

Nota vltimum iudicium ad Ecclesiam pertinere.

que fidem in posterum se sectaturum promiserit, quam & Romanorum & Alexandrinorum & uniuersa profitetur & seruat Ecclesia, cerò fore vt ab Episcoporum synodo exauthoretur.

Idem Cælestinus Epistolâ ad Episcopos Illyrici lectâ in Concilio Romano. Dominentur nobis Regulâ, non Regulis dominemur, simus subiecti Canonibus cum Canonum præcepta seruamus.

Leo supra laudatus. Ep. 62. Quoniam uniuersæ pacis tranquillitas non aliter potuit custodiri, nisi sua Canonibus reuerentia seruetur intemerata. Nam quod ab illorum regulis, constitutioneque discordat, nunquam obtinebit sedis Apostolicæ consensum.

Gregor. lib. 7. Ep. 17. Nam nimis est asperum, & præcipuè bonis sacerdotum moribus inimicum, nisi quempiam quacumque rationis excusatione, & quæ sunt ordinata rescindere, & exemplo suo docere cæteros sua quandoque post se constituta dissoluere.

Martinus 1. Ep. 9. Canones enim Ecclesiasticos solvere non possumus qui defensores & custodes Canonum sumus, non transgressores.

Idem Ep. 5. Defensores enim diuinorum Canonum & custodes sumus, non prævaricatores.

Adrianus Epist. 27. Sed de his nihil audemus iudicare, quod possit Nicæno Concilio, & quinque cæterorum Conciliorum regulis, vel decretis nostrorum Antecessorum obuiare.

Nicolaus Papa Ep. 21. Cæterum de Balduino de quo multa iam scripsistis, sciat Beatitudo Vestra, nos non regulas atque sancta decreta velle corrumpere, quibus homo ab uno Episcopo excommunicatus, ne ab alio recipiat, Episcopo prohibitum est.

Syluester 2. Sit lex communis Ecclesiæ Evangelium, Apostoli, Prophetæ, *Canones Spiritu Dei constituti, & totius mundi reuerentia consecrati, & decreta sedis Apostolicæ ab his non discordantia.*

Gregorius septimus lib. 4. Misistis ad nos quemdam iuuenem petentes nobis illum ordinare Pontificem, cui quidem petitioni, *quoniam sacri Canones contradicunt, assensum præbere nequaquam potuimus.*

Innocent. 3. Quæ in derogationem sanctorum Canonum attentantur, tantò potius infringi volumus, & carere robore firmitatis, quantò auctoritas uniuersalis Ecclesiæ cui præsidemus, ad id nos provocat & inducit.

Hormisdas Ep. 70. Quid ergò calumniantibus opus erat, extrâ constitutos Ecclesiæ terminos porrigere quæstiones, & de his quæ habentur dicta, quasi dicta non sunt, mouere certamina? cum Christiana fides *Canonicis libris & synodalibus præceptis, & Patrum regularibus constitutis stabili & inconcusso termino limitetur.*

Glaber lib. 11. cap. 4. Vniuersi pariter detestantes quoniam nimium indecens videbatur, ut is qui Apostolicam regebat sedem, Apostolicam penitus ac Canonicam transgrediebatur temerem. Licet namque Pontifex Romanæ Ecclesiæ ob dignitatem Apostolicæ sedis, cæteris in orbe constitutis reuerentior habeatur, non tamen ei licet transgredi in aliquo Canoni-

Nota, Papam non posse proprio motu leges Ecclesiæ abrogare vt falso & temere contendit author in prima propositione.

ci moderaminis tenorem.

Cyprianus Ep. 27. Lapsis. Dominus Noster, cuus præcepta metuere & observare debemus, Episcopi honorem, & Ecclesiæ suæ rationem disponens in Evangelio loquitur, & dicit Petro: Ego tibi dico, quia tu es Petrus, & super istam Petram ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferi non vincunt eam. Et tibi dabo claves regni cælorum, & quæ ligaveris super terram, erunt ligata & in cælis, & quæ solveris super terram, erunt soluta & in cælis. Inde per temporum & successuum vices, Episcoporum ordinatio, & Ecclesiæ ratio decurrit, ut *Ecclesia super Episcopos constituitur*: & omnis actus Ecclesiæ per eosdem præpositos gubernetur. Cum hoc itaque divinâ lege fundatum sit, miror quosdam audaci temeritate sic mihi scribere voluisse; quando Ecclesia in Episcopo & Clero & in omnibus stantibus sit constituta.

Clerus Romanus Cypriano Epist. 31. Perquam enim nobis & invidiosum & onerosum videtur, non per multos examinare, quod per multos commissum videatur fuisse, & unum sententiam dicere, cum tam grande crimen per multos diffusum notetur exisse; quoniam nec firmum decretum potest esse, quod non plurimorum videbitur habuisse consensum.

Pelagius 2. Epistolâ ad Episcopos Istriae. Rursum per epistolam vestram dicitur à sede Apostolicâ vos doctos, atque ab serinio sanctæ Ecclesiæ, cui Deo auctore præsumus, confirmatos, ne huic rei, quæ sub piæ memoriæ Iustiniano Principe gesta est, consentire debeatis, atque hanc opitulationem excusationi vestræ adjungitis dicentes, quod in causâ principio & sedes Apostolica per Vigilium Papam, & omnes Latinarum Provinciarum Præsides damnationi Trium Capitulorum fortiter restiterunt. In quibus verbis attendimus, quod res quæ provocare vos ad consensum debuit, à consensu vos ipsa diuellit. Latini quippe homines & græcitatibus ignari, dum linguam nesciunt, errorem tardè cognoverunt.

Gregorius Papa lib. 1. Epist. 24. Sicut sancti Evangelij quatuor libros: sic quatuor Concilia suscipere & venerari me fateor. Nicænum scilicet, in quo perversum Arij dogma destruitur. Constantinopolitanum quoque, in quo Eunomij & Macedonij error vincitur. Ephesinum etiam primum, in quo Nestorij impietas judicatur. Chalcedonense verò, in quo Eurycheris & Dioscori pravitas est reprobata. Hæc totâ devotione amplector, integerrimâ approbatione custodio: quia in his velut in quadrato lapide sanctæ fidei structura confurgit: & cujuslibet vitæ atque actionis existat, quisquis eorum soliditatem non tenet, etiam si lapis esse cernitur, tamen extrâ ædificium jacet. Quintum quoque Concilium pariter veneror, in quo Epistola quælibet dicitur erroris plena, reprobatur: in quo Theodorus personam mediatoris Dei & hominum in duabus substantijs separans, ad impietatis perfidiam cecidisse vincitur. & in quo scripta quoque Theodoretici, per quæ Beati Cyrilli fides reprehenditur, ausu dementia prolata refutantur. Cunctas verò quas præfata veneranda Concilia personas respuunt, respuo: quas venerantur, amplector: quia dum universali sunt constituta consensu, se &

22 *Censure de la Faculté de Theologie de Paris,*

non illa destruit, quisquis præsumit absolvere quos religant: aut ligare quos absolvant.

Vrbanus Papa apud Gratianum 25. quæst. 1^a. Sunt quidam, &c. vbi apertè Dominus, vel eius Apostoli, & eos sequentes Sancti Patres, sententialiter aliquid definierunt: ibi non novam legem Romanus Pontifex dare: sed potiùs quod prædicatum est, usque ad animam & sanguinem confirmare debet, &c.

Item apud Gratianum dist. 20. Anastasius 2. natione Romanus fuit temporibus Theodorici Regis: eodem tempore multi Clerici se à Communionem ipsius abegerunt: eo quod communicasset sine consilio Episcoporum vel Presbyterorum & Clericorum cunctæ Ecclesiæ Catholicæ Diacono Theffalonicensi nomine Photino, qui communicaverat Acacio; & quia voluit occultè revocare Acacium, & non potuit, nutu divino percussus est.

Item ex diurno libro. Professio Romani Pontificis sancta octo universalium Concilia: Primum Nicænum. 2. Constantinopolitanum. 3. Ephesinum. Chalcedonense 4. & 5. item Constantinopolitanum sextum, item Nicænum septimum: octavum quoque Constantinopolitanum usque ad unum apicem immutilata servare, & pari honore & veneratione digna haberi: & quæ prædicaverunt & statuerunt modis omnibus sequi & prædicare, & quæcumque condemnaverunt, ore & corde condemnare profiteor.

Epistola Synodi Arclatensis ad Sylvestrum Papam. Idèd Iudice Deo & Matre Ecclesiâ, quæ suos novit & comprobat, aut damnati sunt, aut repulsi & utinam, Frater Dilectissime, ad hoc tantum spectaculum interesse tanti fecisses. Profectò credimus quia in eos severior fuisset sententia prolata: & æ pariter nobiscum iudicante cætus noster majore lætitiâ exultasset. Et infra: Placuit ergò præsentem Spiritui Sancto & Angelis eius, &c.

Quinta Synodus collatione octavâ. Et quia contingit Vigiliam Religiosissimum in hac regiâ urbe degentem omnibus interesse, quæ his Tribus Capitulis annotata sunt, & tam sine scriptis quàm in scripturis ea sæpiùs condemnasse, postea tamen & consensus in scriptis in Concilio convenire & disceptare unâ nobiscum de his Tribus Capitulis, ut definitio communiter ab omnibus nobis præbeatur fidei rectæ conveniens: Piissimus Imperator secundum quod inter nos placuit, tam ipsum quàm nos hortatus est communiter convenire, eò quod Sacerdotes decet omnibus quæstionibus finem communem imponere, &c. Et infra.

Licet enim Sancti Spiritus gratia & circà singulos Apostolos abundaret ut non indigerent alieno consilio ad ea quæ agenda erant: non tamen aliter voluerunt de eo quod movebatur, si oporteret gentes circumcidi, definire, priusquam communiter congregati divinarum Scripturarum testimonij uniusquisque dicta sua confirmaverunt.

Vnde communiter de eo sententiam protulerunt ad gentes scribentes: Visum est Spiritui Sancto & nobis, &c. Et infra.

Sed & Sancti Patres qui per tempora in sanctis quatuor Conciliis conveniunt, antiquis exemplis utentes, communiter de exortis hæresibus &

quæstionibus disposuerunt, certo constituto, quod in communibus disceptationibus cum proponuntur, quæ ex utraque parte disentienda sunt, veritatis lumen tenebras expellit mendacij. Et vide quæ sequuntur.

Gelasius 1us. Epist. 2. ad Episcopos Dardania. Quapropter iustitiam respuentes inanium querelarum percurrere vos oportet ab ipsis beatis Apostolis, & considerare prudenter; quoniam Patres nostri Catholici, doctique Pontifices in unaquaque hæresi quolibet tempore suscitata, quicquid pro fide, pro veritate, pro communione Catholicâ atque Apostolicâ secundum Scripturarum tramitem, prædicationemque maiorum, factâ semel congregatione sanxerunt, inconvulsam voluerunt deinceps firmamque constare, nec in eadem causâ denuò quæ præfixa fuerant retractari quilibet recenti præsumptione permisissent, sapientissimi prævidentes, quoniam si decreta salubriter cuiquam liceret iterare, nullum contra singulos quosque prorsus errores stabile persisteret Ecclesia constitutum, &c. Et infra. Quæ maiores nostri divinâ inspiratione cernentes necessariè præcaverunt, ut contra unamquamque hæresim coacta synodus pro fide, communione & veritate Catholicâ atque Apostolicâ promulgasset, non sinerent post hæc novis retractationibus mutilari, ne pravis occasio præberetur, quæ medicinaliter fuerant statuta, pullandi, &c. Et infra. Quibus convenienter, ut dictum est, ex paternâ traditione perpensis, confidimus quod nullus iam veraciter Christianus ignoret uniuscuiusque constitutum, quod universalis Ecclesia probavit assensus, non aliquam magis exequi sedem præ cæteris oportere, quam primam, &c.

Nota Iudicium Conciliorum generalium à nullo posse infirmari.

Nota Summum Pontificem esse executorē Canonum.

Felix 3. Epist. 7. ad universos Episcopos Africa, à quibus consulebatur de modo recipiendi Hereticos. His itaque ritè dispositis & ad Ecclesiarum vestrarum notitiam nostrâ deliberatione perlatis parere vos convenit: quibus, licet ad animarum reparationem nihil deesse videatur, tamen si cui novi aliquid, & quod præterire nos potuit, fuerit revelatum, secundum Beatum Apostolum Paulum, tacente priore, fideliter insinuet: quia Spiritus Sanctus ubi vult spirat, maximè cum sua causa tractatur, nec nos pigebit audire, & si quæ sint omissa, non arroganter abnuere, sed rationaliter ordinare, &c.

Nota Summum Pontificem non existima re sibi soli futuram assentiam Spiritus sancti

Epist. Clericorum Italia Legatis Francorum, qui Constantinopolim proficiscebantur tom. 1 Concil. Gallie. Sed Papa non acquiescens hoc facere, & videns se nimium ingravari, dixit tunc Serenissimo Principi, veniant hîc fratres nostri ex omnibus Provincijs quini aut seni Episcopi, & quicquid sub tranquillitate tractatu habito omnibus visum fuerit, cum pace disponemus: quia sine consensu omnium ista, quæ & synodum Chalcedonensem in dubium venire faciunt, & scandalum fratribus meis generant, solus facere nullatenus acquiescam, &c.

Hincmarus Remensis nomine Caroli Calvi Regis scribens Adriano Papa. Nos autem auctoritatem vestram iudicaturam potius credimus, ut ea sequamur, quæ decessores ac prædecessores vestri secundum Scripturarum tramitem Prædicationemque maiorum scripserunt, quam illa, quæ

scriptor sæpè dictæ Epistolæ ex nomine vestro nobis directæ confinxit. Ait enim Beatus Augustinus, *libro ad Iannarium*, Omnia talia, quæ neque sanctorum Scripturarum autoritatibus continentur, nec in Concilijs Episcoporum statuta inveniuntur, nec consuetudine universalis Ecclesiæ roborata sunt, relæcanda existimo, &c. Et infra. Quia quod ex Apostolicæ sedis nomine, secundum sanctarum Scripturarum tramitem, prædicationemque majorum, & Orthodoxorum decreta scribitur, sequendum, & tenendum non ignoramus, & quod secus à quoquam fuerit compilatum sive confictum, non solum respuendum, sed & arguendum esse cognoscimus.

Agobardus Lugdunensis Episcopus, de dispensatione & ministerio, & ordine totius rei Ecclesiastica contra sacrilegos. Convenerunt Episcopi viri sancti, quibus tunc abundabat Ecclesia, statuerunt illibatos conservari debere sacros Canones, qui firmati sunt Spiritu Dei, consensu totius mundi, obedientiâ Principum, consonantiâ Scripturarum ex quo tempore acceptum est, & receptum est non esse aliud agere cuiquam adversus Canones, quam adversus Deum, & adversus eius universalem Ecclesiam. Neque census est unquam à quibusque fidelibus, ut talia statuta absque periculo Religionis violarentur.

Idem Epist. ad Ludovicum Imperatorem. Huc accedit aliud, quod piâ consideratione dignum videtur, de Canonibus scilicet Gallicanis, qui quasi superflui aut inutiles à quibusdam respuuntur, eo quod Neoterici Romani eos non commendaverint, cum antiqui Religiosi eos venerati sint, quoniam venerandi & sancti viri eos ediderunt, quorum vitam & sanctitatem crebra miracula commendarunt. Nemo unquam fuit, qui tanta sanctorum per Gallias Episcoporum audire potuerit, quanta per singula loca litteris mandata, & relatu posteris relicta reperta sunt & reverà si secundum dictum Dominicum, Vbi duo vel tres congregati fuerint in nomine eius, ibi est & Dominus in medio eorum; quanto magis ubi viginti aut triginta & multò ampliùs congregati fuerint non solum in nomine Domini, sed insuper etiam fide præditi, sapientiâ illustres, vitâ clari, sanctitate reverendi, signis & prodigijs formidandi? Neque hoc ideo dicitur, ut passim omnium Episcoporum Conventionum sanctiones æquali auctoritate recipiendæ credantur, ut Nicæni, Chalcedonensis, & cæterorum generalium ex totius mundi confersa congregatorum & receptorum. Sed quia congruâ veneratione pro causis necessarijs, quarum definitiones in illis generalibus non inveniuntur, fides sit ei adhibenda Religione debitâ.

Idem in tractatu supra citato. Verùm quia sunt qui Gallicanos Canones aut aliarum regionum putent non recipiendos, eo quod Legati Romani, seu Imperatoris in eorum constitutione non interfuerint? Restat, ut etiam sanctorum clarissimorum Patrum doctrinas, & expositiones, diversosque tractatus, ut sunt Cypriani, Athanasij, Hilarij, Hieronymi, Augustini, doceant non esse recipiendos: quia cum hæc tractarent vel exponerent, Legati Romani seu Imperatoris non aderant. Meliùs mihi videntur sentire qui secundum Domini dictum: Vbi duo vel tres in nomine Domini

ni congregatos agnoscunt, Dominum quoque inter eos affuisse non dubitant; & eum, qui Ecclesiam non audivit, sicut ethnicum & publicanum habendum credunt. Vbicumque enim Catholici Ecclesiarum Rectores, pro Ecclesiarum utilitatibus cum Dei timore, in ejus nomine & honore conveniunt, quicquid consonanter sanctis Scripturis statuunt, nulli procul dubio spernenda, imò veneranda omnibus esse debent, &c.

Goffridus Abbas Vindocinensis, de Ordine Episcoporum & de investiturâ Laïcorum. Sunt quidam qui Romanæ Ecclesiæ omnia licere putant, & quasi quâdam dispensatione aliter, quàm divina Scriptura præcipit, eam facere posse. Quicumque itaque sic sapit, desipit: nam Romanæ Ecclesiæ post Petrum minimè licet quod Petro non licuit. Petro quæ liganda erant ligandi, & quæ solvenda solvendi est à CHRISTO data potestas, non quæ liganda solvendi, vel quæ erant solvenda ligandi est concessa facultas. Petrus etiam, si aliquandò aliter egit, Paulus licet & in conversatione novitius ei in faciem resistere minimè timuit. Petrus verò sui junioris increpationem libenter suscipiens quod plus justo fecerat, diligenter correxit.

Gregorius XI. in testamento suo quod habetur in Luca d' Achery Spicilegio 6. Item volumus, dicimus & protestamur ex nostrâ certâ scientiâ, quod si in Consistorio, aut in Concilijs, vel sermonibus, vel collationibus publicis vel privatis, ex lapsu linguæ, aut aliâs ex aliquâ turbatione, vel etiam lætitiâ inordinatâ, aut præsentâ magnatum ad eorum forsitan complacentiam, seu ex aliquâ distemperantiâ, aut superfluitate, aliqua dixerimus erronea contrâ catholicam fidem, quam coràm Deo & hominibus publicè ut tenemur præ cæteris profiteamur, colimus, & colere cupimus; seu forsitan adhærendo aliquorum opinionibus contrarijs fidei Catholicæ scienter, quod non credimus, vel etiam ignoranter, aut dando favorem aliquibus contrâ Catholicam Religionem obloquentibus, illa expressè & specialiter revocamus, detestamur, & habere volumus pro non dictis.

Acta Pisani Concilij in Sess. 13. Die Mercurii 29. dicti mensis Maij adveniente, servatis solemnitatibus & ceremonijs ut supra, quidam valentissimus Magister in Theologiâ, vocatus Magister Petrus Rhaoul, ascendit pulpitum, & proposuit verbum Dei, videlicet: Congregabuntur filij Iuda & filij Israël pariter, & ponent sibi met caput unum; Osee. 1. in fine: & deduxit pulchrè exaltando Ecclesiam, & asserendo eam esse suprâ Papam, quod deduxit pluribus rationibus, tam ex parte materiæ, scilicet animarum, quàm ex parte formæ quæ est Spiritus Sanctus, quàm etiam ex parte causæ efficientis, quæ est ipse CHRISTVS, quàm etiam ex parte finis, quæ est ipse Deus in Ecclesiâ triumphanti, & post modum posuit opinionem Universitatis Parisiensis, videlicet quod Petrus de Lunâ est schismaticus, pertinax & hæreticus, etiam accipiendo hæresim propriè & strictè, præcisusque ab Ecclesiâ Dei, ejectus à jure Papatus, & privatus, ac per consilium de factò tanquam talis ejiciendus & privandus, & hæc declaravit pluribus rationibus; & subjunxit quod de eadem opinione erant Universitates Andegau. Aurelian. & Tholosan. Ipso autem descendente de Cathedrâ ascen-

dit quidam Episcopus Italicus, qui opinionem 130. Magistrorum in Theologia & plurium Licentiorum & Baccalaureorum formatorum, ac Universitatis Bononiensis in quâdam schedulâ publicavit, quæ est conformis opinioni Universitatis Parisiensis.

Ioannes Gersonius Cancellarius & Doctor Parisiensis tractatu, An liceat in causis fidei à Summo Pontifice appellare.

1^a. *Propositio.* In causis fidei iudicium inniti debet infallibili regulæ, sic quod ultimus & supremus Iudex, cui sententiæ necessariò standum est tanquam verè Catholicæ non sit à fide deviabilis, alioquin staret in casu quod homines obligarentur assentire contrâ fidem.

2^a. *Propositio.* In causis fidei non habetur in terrâ Iudex infallibilis, vel qui non sit deviabilis à fide de lege communi, præter ipsam Ecclesiam universalem, vel Concilium generale eam sufficienter repræsentans.

3^a. *propositio.* In causis fidei nullus particularis homo per suam determinationem potest de propositione non hæreticâ facere hæreticam, sicut nec de catholicâ non catholicam: ita nec Papa, nec Episcopus propriè & verè loquendo, possunt propositionem aliquam hæreticare. Possunt tamen propositionem aliquam, quæ videtur aliquibus non hæretica, declarare quod sit hæretica, & hoc judicialiter, sicut Doctores scholasticè hoc faciunt vel doctrinaliter, & hoc appellatur facere articulum, diversimodè tamen, quia Papæ determinatio pœnalis se extendit ad omnes fideles, sed Episcopalis tantummodo ad subditos suos ut præcisè est Episcopalis.

4^a. *propositio.* In causis fidei nulla determinatio Iudicialis Episcopi, imò nec Papæ solius præcisè ut est Episcopi vel Papæ, ligat fideles ad credendum quod itâ sit de veritate fidei, sicut prætendit sua declaratio, quoniam tam Papa quàm Episcopus deviabiles sunt à fide, obligat tamen subditos sub pœnâ excommunicationis talis determinatio, quod non dogmatizent oppositum talis determinationis, nisi appareat manifesta ratio repugnandi, vel per sacram Scripturam, vel per revelationem, vel per Ecclesiæ seu generalis Concilij determinationem.

Petrus de Alliaco Episcopus Cameracensis Cardinalis & Doctor Parisiensis. tractatu de Ecclesia auctoritate, 3^a. parte, cap. 1. Confirmatio in fide, de quâ dicitur, quod Ecclesia non potest errare, juxtâ illud: Petre rogavi pro te, ut non deficiat fides tua. Illa non est in Papâ: quia hoc non est dictum de fide personali Petri, cum ipse erraverit, sed de fide Ecclesiæ, de quâ dicitur: Et portæ inferi non prævalebunt adversus eam, scilicet Ecclesiam. Non enim dictum est, adversus te, scilicet Petrum. Igitur speciale privilegium est, & singularis auctoritas Ecclesiæ, quod non potest errare in fide.

Et postea in fine ejusdem capituli. Tertio dico quod hujusmodi plenitudo potestatis, tropicè & alio modo æquivocè est in universalis Ecclesiæ, & in Concilio generali ipsam repræsentante. Pro cujus declaratione sciendum est, quod quantum ad propositum pertinet, aliquid dicitur tripliciter esse in alio, primò tanquam in subiecto, sicut virtus est in animâ, & accidens in substantiâ subiectivè: secundo modo tanquam in objecto, sicut aliquis

effectus dicitur esse in suâ causâ, vel in suo fine, quia in illum tendit tanquam in suum objectum finale: tertio modo tanquam in exemplo, ut res visa dicitur esse in speculo, vel aliqua doctrina in libro, quia ibi est representatiue. Primò ergò plenitudo potestatis est in Papâ, tanquam in subiecto ipsam recipiente & ministerialiter exercente. Secundò est in universali Ecclesiâ tanquam in objecto ipsam causaliter & finaliter continente. Tertio est in generali Concilio tanquam in exemplo ipsam representante, & regulariter dirigente. Primum patet ex immediatè dictis, quod Papa propriè loquendo est Minister, hanc potestatem subiectivè recipiens, & administrativè dispensans, juxtâ illud Mathæi, 22. qui præcessor est in vobis, fiat sicut ministrator. Secundum patet, quia plenitudo potestatis non est causaliter propter Papam, sed Papa & ejus potestas propter Ecclesiam, & ad eam ordinatur sicut ad finem, id est, ad ejus ædificationem: quia secundùm sententiam Apostoli 2. Corinth. 10. & penult. hanc potestatem dedit Dominus in ædificationem Ecclesiæ, & non in destructionem. Tertium patet ex eodem verbo Apostoli, quia si Papa uteretur hâc potestate ad destructionem Ecclesiæ, generale Concilium est exemplum, vel speculum dictam universalem Ecclesiam representans, & ejus vice & nomine abusus hujusmodi plenitudinis potestatis coercens, regulans, & dirigens, &c.

Idem capitulo 2. Dico 1. quod quærere an errores contrâ fidem in hoc sacro Concilio damnandi, debeant per Summum Pontificem damnari sub hac formâ, Nos hoc sacro Concilio approbante damnamus, &c. aut damnari debeant sub istâ formâ, Sacrosanctum Concilium damnat, &c. Non est quæstio inutilis aut supervacua, nec ad materiam fidei, quæ tractatur, est impertinens; patet, quia utraque forma in decretis generalium Conciliorum reperitur: Nam sicut tunc fuit allegatum, secunda forma condemnandi habetur in multis libris Conciliorum, est etiam Decreti, & Decretalium, ubi sic dicitur, Placuit sacro Concilio, vel, Concilium definit, vel, statuit sanctum Concilium: Papa etiam quando dicit, Sacri autoritate Concilij & consensu, atque reliquorum fidelium & cunctorum Consiliariorum nostrorum consultu definitum est. Et primò habetur in multis constitutionibus synodalibus, & maxime in juribus novis. Et paulò post. Sed quod alia (scilicet Sacro-Sanctum Concilium damnat) sit Theologiæ conformior, Patet, quia in Actibus Apostolorum, autoritas definiendi attribuitur Concilio, & non specialiter Petro, ubi dicitur, Placuit nobis collectis in unum, &c. Et Beatus Gregorius 15. dist. can. sicut, ubi dicit, se quatuor Concilia, sicut Sancti Evangelij quatuor libros venerari, subdit causam, quia universali consensu constituta sunt: vnde videtur sequi, quod autoritas definiendi, maxime in materiâ fidei, pertineat ad Concilium generale: Et idem dicunt aliqui, quandò agitur de facto Papæ, quod patet in Concilij Symmachi, ubi dicunt Episcopi, Decernimus, & synodali autoritate roboramus, ut synodalis ordinatio urgeat. Et in superscriptionibus Episcoporum dicitur, His constitutis synodalibus à nobis probatis atque formatis, & multa alia ejusmodi. al. *vigeat.*

Tertiò dico quod ex præmissis sequitur, quod dicta schedula est erronea, & inse est destructiva authoritatis Concilij Pisani, & per consequens Domini nostri Papæ, & præsentis Concilij, quæ ex illo dependent: patet, quia dicta schedula, ponit & approbat Concilium nullam per se authoritatem habere nisi ex capite, videlicet Papâ, & per consequens, non debere sententiare, neque diffinire, tanquam principale, sed capite Concilio consentiente: Nam constat, quod Concilium Pisenum non habuit authoritatem sententiandi & definiendi à Papâ tanquam ex Capite, quia authoritate Papæ non fuit congregatum, sed magis ipso contradicente, cum ibi duo contententes fuerint condemnati; quorum alter erat Papa, sicut communiter tenebat Ecclesia Christiana, & paulò post.

Sextò ex præmissis sequi videtur secundum aliquos, quod falsa est quorundam Iuristarum opinio, dicentium quod in Concilio generali, Papa duntaxat iudicat & diffinit, & si eo non præsentem ibi aliqua statuerentur, Concilium nihil statuit, sed suadet & consulit; nec Papa tenetur sequi deliberationem vel suasionem Concilij, sed quod standum videretur sententiæ Papæ, si contradiceret Ecclesiæ vel Concilio. Patet, quia universalis Ecclesia à CHRISTO, & non Papa hoc privilegium authoritatis habet, quod in fide errare non potest: & hanc etiam authoritatem, secundum aliquos, habet Concilium universalem Ecclesiam repræsentans: sed talem authoritatem non habet Papa, cum errare possit in fide: ergò in hoc major est authoritas Concilii vel Ecclesiæ quàm Papæ: unde oppositum dicere, multis esset hæreticum, & ex Iuribus malè intellectis erroneè conclusum.

Idem Cap. 4. Tertiò ex his sequitur, quod illud falsum est quod in ultimo, in illâ ratione assumitur, scilicet quòd in Concilio generali, solus Papa iudicat & diffinit, quia licet in Concilijs generalibus communiter proferat sententiam, tamen id fit authoritate & Concilij consensu. Nec bene concludunt illi Dòctores, qui arguunt Concilium consulit, & deliberat, ergò non definit vel iudicat: Nam contrarium expressè legitur in multis locis libri Conciliorum, & etiam Decreti, & Decretalium, ut supra allegatum est in capite 2. tertiæ partis. Quartò dicitur ad confirmationem prædictæ solutionis, quod illi qui, ut præmissum est, sic exprimunt authoritatem Summorum Pontificum, non solum docent contrà jura humana præallegata, sed etiam contrà divinum. Nam in primo Concilio celebrato Hierosolymis, de quo habetur Actuum 15. Iacobus, qui erat Episcopus Hierosolymitanus, etiam præsentem Petro, protulit sententiam: unde ibi dicit, Propter quod ego iudico non inquietari eos, &c. & ibidem scripta est Epistola, cujus initium est, Apostoli seniores fratres his qui sunt Antiochia, &c. sequitur, Visum est Spiritui Sancto & nobis, nihil ultra imponere, &c. Ex quibus omnibus patet, quod auctoritas diffiniendi seu determinandi in Concilio, non ibi attribuitur Petro, quamvis esset caput Ecclesiæ, sed toti Concilio Apostolorum, & seniorum, quorum consensu lata est & publicata sententia. Quintò ex his concluditur, quod auctoritas & determinatio Concilij attribuenda est determinationi Spiritus Sancti, quia

ibi dicitur, visum est Spiritui Sancto & nobis, &c. cui concordat quod dicitur, 25. q. 2. *can.* igitur, ubi dicit Leo Papa. Sanctorum Patrum canones Spiritu Dei conditos, & totius mundi reverentiâ consecratos: & hinc trahitur secundum aliquos, quod Concilium generale non potest errare in his quæ sunt fidei: quod etiam probatur ex illo verbo CHRISTI. Petre rogavi pro te ut non deficiat fides tua, quia hoc non est dictum de fide personali Petri, cum ipse erraverit, sed de fide universalis Ecclesiæ quæ repræsentatur in Concilio generali; de quâ Ecclesiâ etiam ibi dictum est. Et portæ inferi non prævalebunt adversus eam, scilicet Ecclesiam: non enim dicit adversus te, scilicet Petrum: Ex quibus patet, quod Concilij iudicium præferendum est iudicio Papæ, cum ipse in his quæ fidei sunt possit errare.... ex his sexto inferitur, quod quamvis Papa concedatur esse caput Ecclesiæ, tamen hoc est sub principali & essentiali capite CHRISTO, & idè subordinatio corporis Ecclesiæ ad Papam est solum accidentalis, sed essentialis ad Christum, à quo immediatè habet auctoritatem, &c. & postea.

Tertiò hanc auctoritatem habet universalis Ecclesia, ut dictum est, quod in fide errare non potest, & hoc nec mediatè, nec immediatè à Papâ dependet, quia id non habet. Ex quibus omnibus sequitur, quod potestas seu auctoritas Ecclesiæ immediatè est à Christo, & non à Petro, & hoc nota in verbo Christi quia non dixit, Tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabis Ecclesiam, sed, ædificabo, nec dixit Ecclesiam tuam, sed Ecclesiam meam. Item ad hoc facit quod August. ait lib. de Agone Christiano, cap. 22. vbi dicit, quod claves regni cælorum omnibus datæ sunt, cum Petro datæ sunt, & quod ei dicitur, ad omnes dicitur.

Jacobus Almaynus Doctor Parisiensis, lib. de auctoritate Ecclesiæ, cap. 6.

2^a. Propositio, Christus hanc potestatem (scilicet supremam) immediatè contulit Ecclesiæ, &c. Probat per illud Christi, *Math. 18.* Si peccaverit in te frater tuus, &c. Quod de Ecclesiâ prout est plurimum collectio, intelligatur, Patet ex eo quod, postquam dixit: Dic Ecclesiæ, &, si non audierit Ecclesiam, sit tibi sicut Ethnicus & publicanus, statim subjungit pluraliter, quæcumque alligaveritis super terram, &c. Ergò non capit ibi Ecclesiam pro unico supposito, sed pro pluribus, &c.

Secundò probatur per illud quod scribitur, *Actuum 15.* In quo capite narratur quomodo in Concilio Apostolorum & seniorum proposita fuit quæstio de cessatione legalium, & an conversi ex gentibus circumcidendi essent. Placuit Apostolis & senioribus cum omni Ecclesiâ eligere viros ex eis, & mittere Antiochiam cum Paulo & Barnabâ Iudam, qui cognominabatur Barsabas, & Silam viros primarios in fratribus, scribentes per manus eorum, Apostoli & seniores fratres, &c. & aliquibus interpositis subjungitur conclusio illius Concilij: Visum est Spiritui Sancto & nobis, nihil imponere ultra vobis oneris, quàm hæc necessaria, ut abstineteis vos ab immolatis simulachrorum, & sanguine suffocato, & fornicatione. Vbi non dicitur Petrum hoc imposuisse, quamvis esset præsens, sed totum Apostolorum & seniorum Concilium: Ergò penes Ecclesiam est potestas statuen-

Tertiò probatur Authoritate Gregorij, quæ ponitur in canone sicut Sancti Evangelij quatuor libros, sic qua uor Concilia suscipere & venerari me fateor, Nicænum, Constantinopolitanum, Ephesinum, & Chalcedonense; & in fine Canonis redditur causa, quia dum universali sunt constituta consensu, se & non illa destruit, quisquis præsumit absolvere quos ligant, aut religare quos absolvent. Non dicitur enim, quia dum Petri aut Summi Pontificis consensu constituta sunt; nec dicitur quos Summus Pontifex ligat, sed quos Patres ligant. Ad hoc est canon. Decreuit. 88. distinct. ubi dicitur Decreuit Sancta Synodus, & non dicitur Decreuit Summus Pontifex, ad denotandum quod autoritas definitiva apud Synodum residet, &c.

Idem cap. 10. Investigandum est, an ad Papam vel ad Ecclesiam seu Concilium eam representans, ultima eorum quæ sunt de fide, decisio ac determinatio spectet: hinc enim non loquimur de decisione seu determinatione doctrinali, quæ ad unum quemque virum peritum spectare dignoscitur, sed de auctoritativâ & judiciali, & quantum ad istud, dicit prædictus frater Thomas de Vio, quod ad Summum Pontificem ultima eorum quæ sunt fidei, decisio spectat, &c. & istam opinionem suam deducit 9. & 11. capitulis.

Contrà quam sit ista propositio, Papa potest errare errore judiciali, de errore personali omnibus notum est. Probatur ista Propositio, &c. & postea.

Et ex his sequitur corollarie quod determinatis per Summos Pontifices, non est necessariò credendum, quamvis non sit oppositum publicè dogmatizandum, nisi de falsitate constet, ut dicit Ioannes de Gersonio.

Sequitur 2º. quod ultima resolutio in his quæ fidei sunt, non spectat ad Summum Pontificem: non est enim verisimile, quod homini potenti in his quæ fidei sunt, errare, ultimam commiserit Deus decisionem.

Sequitur 3º. quod non pro personâ Petri solâ, aut successoribus oravit Christus ne deficeret fides ejus, sed pro universali Ecclesiâ per Petrum representatâ: &c.

Secunda Propositio, Concilium universale in his quæ fidei sunt, errare non potest, & sic ad ipsum ultima fidei decisio spectat. Quod non possit in his quæ fidei sunt errare, Patet, quia specialiter dirigitur à Spiritu Sancto, qui juxtâ promissum Christi, omnem veritatem docet. Unde & in conclusione Concilij Apostolorum, Actuum 15. dixerunt Apostoli visum est Spiritui Sancto & nobis, præponentes Spiritum Sanctum tanquam præsentem & specialem directorem Concilii: & non dixerunt, Visum est Petro & nobis, & istam conclusionem satis innuisse videtur Augustinus, cum inquit, Evangelio non crederem, nisi ad hoc me cogeret Ecclesiæ autoritas, &c. & hanc indeviabilitatem à fide possumus deducere ex dicto Christi, cum dicit Apostolis, Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi; non enim intelligi potest illud de Apostolis in personis eorum, cum non erant usque ad consummationem sæculi

viſturi, ſed in eorum ſucceſſoribus, nec hoc alicui certo ex ſucceſſoribus promittit Chriſtus, ſed collectioni: Concilium enim generale verè repræſentat Concilium Apoſtolorum & ſeniorum. Iſta conſuſio iterum patet ex alio, nam fatetur quilibet Chriſtianus ſe credere in unam ſanctam Eccleſiam Catholicam, & ſic ad eam, eorum quæ ſunt fidei, ultima decifio ſpectabit. Cum enim Papa fatetur ſe credere in unam ſanctam Eccleſiam, non intelligit quod credat in ſemetipſum, &c.

Idem tractatu de dominio Naturali civili & Eccleſiaſtico.

Secunda pars eſt, quod illa poteſtas major perfectione & extenſione in Eccleſiâ quàm in Summo Pontifice: quod ſit major perfectione probatur ſic, Eſt in Eccleſiâ indeviabiliter ita quod errare non poteſt in his quæ ſunt fidei, & bonorum morum, nec errare poteſt in ſententiando, ita quod malè ſententiaret cum ſemper ei aſſiſtat Spiritus Sanctus veritatis Doctor & infallibilis director, & nihil iudicat aut ſtatuit niſi ejus inſtinctu, juxta illud quod ſcriptum eſt Actuum 15. Viſum eſt Spiritui Sancto & nobis: ſed in Summo Pontifice eſt deviabiliter, ergo eſt perfectior illa poteſtas in Eccleſiâ quàm in Summo Pontifice, &c.

Ioannes Major Doctor Pariſienſis de authoritate Eccleſie. Per illa verba Dic Eccleſiæ, datur poteſtas toti Eccleſiæ, capiendò Eccleſiam pro Prælatiſ majoribus & minoribus, ſive pro Concilio generali rotam Eccleſiam repræſentanti, quia pluraliter ſubjungitur, Quæcumque alligaveritis, &c. & poſtea.

Nota hanc diſputationem Majoriſ, excerptam eſſe ex Commentarijs ab ipſo editis ſuper Math.

Secundò arguitur ad idem ſemper probando illam minorem aſſumptam (ſcilicet à Concilio non appellari ad Papam, ſed à Papâ appellari ad Eccleſiam ſeu Concilium) claves non datæ ſunt Petro, niſi nomine Eccleſiæ, & niſi propter Eccleſiam, ergo, &c. & paulò poſt ſubdit.

Iſtud etiam confirmatur authoritate Auguſtini, *Pſalm. 106.* dicentis, Sunt enim quædam à Domino dicta, quæ ad Apoſtolum Petrum propterea pertinere videntur, nec tamen habent illuſtrem intellectum, niſi cum referuntur ad Eccleſiam, cujus ille cognoſcitur in figurâ geſtaſſe perſonam, propter primatum quem in diſcipuliſ habuit; ſicut illud, Tibi dabo claves regni cælorum, & ſimilia hujusmodi: hoc ex Auguſtino ſuperiùſ allegavimus in cap. 16. dicentem Retractionum, Dixi in quodam loco de Apoſtolo Petro, quod in illo tanquam in Petrâ, ædificata eſt Eccleſia, ſed ſcio me poſtea ſapiffimè ſic expoſuiſſe quod à Domino dictum eſt, Tu eſ Petrus, & ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam, vt ſuper hanc, intelligeret quam conſeſſus eſt Petrus, dicens, Tu eſ Chriſtus Filius Dei vivi, &c. ut in 16. cap. diximus. Idem Auguſtinus ſermones 15. de Apoſtoliſ Petro & Paulo dicit, Tibi dabo claves regni cælorum, per hoc unitati & univerſali Eccleſiæ claves dedit. Et lib. 2. quæſtionum veteriſ & novi teſtamenti quæſt. 78. poſt multa verba ſic ait, Has autem claves non homo unus, ſed unitas accepit Eccleſiæ: & Auguſtinus in lib. de Agone Chriſtiano, reprobatur errorem eorum qui dicunt claves Eccleſiæ eſſe datæ ſoli Petro, & non Eccleſiæ. Iſtud expreſſè tenet Hieronimus in commentario ſuo Math. 16. & Rabanus ait, Hæc autem

ligandi atque solvendi potestas, quamvis soli Petro data videatur, tamen cæteris Apostolis datur.

Quartò arguitur, Concilium definit nomine Ecclesiæ & non nomine Papæ, & non nisi propter authoritatem superioritatis est, quod ita definit: Patet ex Actibus Apostolorum, ex quibus fundamenta Conciliorum capta sunt in Ecclesiâ: nam Actuum 1. scribitur, Et statuerunt duos, Ioseph qui vocatur Barsabas, qui cognominatus est Iustus, & Mathiam, hoc est Apostoli statuerunt, licet Petrus hoc in medium proposuit. Similiter Actuum 6. Apostoli omnes elegerunt Stephanum & socios ejus: hoc amplius patet Actuum 16. in quo dicitur quomodo aliqui Fratres dixerunt, oportet servare legalia, & factâ seditione non minimâ, Paulus, Barnabas, & quidam alij ex alijs, hoc est, ex utrisque dissentientibus, ascenderunt Hierosolymam, proposituri quæstionem coram Apostolis, ubi Iacobus nomine Concilij universalis, licet Petrus esset præsens, protulit sententiam, & tota multitudo seniorum, qui erant Hierosolymis, misit Epistolam his qui erant Antiochiæ: patet per stylum quia scripserunt, Apostoli & seniores Fratres, his qui Antiochiæ sunt, & Syriæ, & Ciliciæ Fratribus ex gentibus, salutem, & quæ sequuntur. Postea ad propositum dixerunt Visum est Spiritui Sancto & nobis, nihil ultra imponere vobis, &c. Ecce ergò in hac gravi quæstione Petrus non dedit sententiam, sed Apostolorum & Fratrum Senatus, qui universalem Ecclesiam repræsentabat. Simile habetur Actuum 21. Injunctum erat Paulo à totâ congregatione seniorum, quod debebat se conformare in cæremonijs legis: In omnibus istis Concilijs Apostolorum, multitudo omnia definit nomine multitudinis, & non nomine Petri. Ergò volebant innuere quòd multitudo erat super Petrum, & majoris authoritatis quàm Petrus; ergò sic est faciendum in Concilijs sequentibus. Si dicas hoc Petrus eis ex humilitate concessit, sic dicam de Iacobo, & de multis ad Petrum spectantibus, quod Ecclesia ei permisit ex humilitate.

Et postea in solutione argumentorum Cajetani hæc habet. Respondetur, communes definitiones Conciliorum, emanare à nomine & sub nomine Concilij; & ille modus est melior, tum quia, summa authoritas in Concilio residet, quod in fide & moribus errare nequit. Tum secundò, modus ille est conformis deliberationibus Concilij universalis Apostolorum, ut patet ex superius allegatis. ex lectione Actuum quæ est emanatio sub nomine Papæ existentis in Concilio, est à præcone legis, ipse est nobilissimum membrum in Ecclesiâ, propterea Concilium permittit quòd sub ejus nomine fiat emanatio legis, licet ponatur utrobique aliquid sapiens de authoritate Concilij, ut patet in decretali allegatâ approbante Concilium, & postea utitur plurali numero ad se & Concilium designandum, de Summâ Trinitate & fide Catholicâ cap. damnamus, dicitur, Nos autem Sacro approbante Concilio credimus & confitemur, &c. Idem patet de Iurejurando cap. nimis, & in plerisque alijs locis: & ad formam argumenti, nego quod Concilium solum consulit, sicut in deliberationibus Capitulorum, quilibet suam assertionem & opinionem in medium affert, & causam sui dicti reddit, & à pluralitate concludit,

cludit, sicut Rector Parisiensis Academiæ facit, ex quo fit, ut tot sint partialiter definientes in Concilio, quot deliberationes in eodem habent; partialiter autem definire & absolute definire, &c.

Ex tractatu, quem Petrus de Alliaco, tunc Navarrici Collegij Magister, edidit nomine Theologica Facultatis cum alijs deputatis ejusdem Facultatis adversus Joannem Montesonum.

Tertiò dicendum est, quod illud quod dictus Frater ad suæ appellationis fundamentum principaliter assumit, scilicet, quòd solius Sedis Apostolicæ est declarare, damnare & reprobare. Et iterùm, quod eorum, quæ tangunt fidem, ad solum Summum Pontificem pertinet examinatio & decisio. Hoc, inquam, continet manifestam hæresim, & est dictum sibi ipsi repugnans & contrarium: & idèd propter hoc solum, si nihil aliud erroneum dixisset, Romana Ecclesia ipsum debet cogere ad revocandum.

1. *Ratio.* Et istud declaratur 1. Supponendo quid sit Sedes Apostolica: Nam ipsa vel est universalis Ecclesia, vel aliquod generale Concilium universalem Ecclesiam repræsentans, vel particularis Ecclesia Romana, in quâ scilicet Ecclesiâ sedet, id est, cui præsidet Summus Pontifex, & idèd ipse & Sedes Apostolica non sunt idem, sicut non sunt idem Sedes & Sedens. Ex quibus clarè patet, si ad solam Sedem Apostolicam pertinet circâ fidem declarare vel reprobare, quòd ad solum Summum Pontificem hoc non pertinet, & econtrâ si ad solum Summum Pontificem pertinet eorum, quæ sunt fidei, examinatio, & decisio, hoc ad solam Sedem Apostolicam non pertinet, quod in illo dicto est manifesta repugnantia.

2. *Ratio.* Item hoc tertium dictum manifestè repugnat primo dicto, ubi asserit, quòd Stephanus Episcopus Parisiensis & Facultas Theologiæ approbaverunt doctrinam Sancti Thomæ. Ex quo sequitur, quòd nec ad solam Sedem Apostolicam, nec ad solum Summum Pontificem pertinet, eorum quæ sunt fidei, declaratio, decisio, vel approbatio.

3. *Ratio.* Item secunda pars illius dicti, scilicet, quod ad solum Summum Pontificem pertinet eorum, quæ tangunt fidem, examinatio & decisio, continet manifestam hæresim, imò multas hæreses.

PRIMA HÆRESIS.

Primò, quia per illam Exclusionem excluditur universalis Ecclesia, & generale Concilium eam repræsentans, quod est hæreticum, quia in causis fidei à Summo Pontifice appellari potest ad Concilium, sicut patet 19. Dist. cap. Anastasius: & manifestum est, quod ad ipsum pertinet Concilium in causis fidei definire, sicut patet ex autoritate Gregorij 15. Dist. cap. Sicut.

SECUNDA HÆRESIS.

Secundò, per illud excluditur Sedes Apostolica, ut dictum est, quod est contrâ ipsum, & est manifestè hæreticum.

E

TERTIA HÆRESIS.

Tertiò, Excluduntur Episcopi Catholici ab omnimodâ cognitione, examinatione & decisione eorum, quæ sunt fidei, quod est contrà jus tam divinum, quàm humanum, sicut clarè patet, &c.

Gerfonius sermone pro Viagio Rege Romanorum.

2. *Directio, seu decima Lex.* Concilium generale quamvis non possit nec debeat plenitudinem potestatis Papalis commissam à CHRISTO Petro & successoribus ejus, tollere, vel minuere, sed de eâ gratias agere Deo, qui contulit, eamque revereri debet & amplecti: *Potest nihilominus usum potestatis illius certis legibus & statutis limitare in adificationem Ecclesie.* Hoc practicavit præsens Concilium tùm in multis, &c. Et infra. Expedi autem nunc antè Summi Pontificis electionem ità fieri circà multa generalem statum Ecclesie convenientia, in quibus Summi Pontifices usum plenitudinis suæ potestatis nimis verterunt in abusum, ut quia noluerunt generalia celebrare Concilia, nec inferioribus Prælatibus ordinaria jura relinquere. Quodque in statutis generalium Conciliorum nunc cassando ea, nunc mutando, nunc ad libitum interpretando, nunc privilegia & exceptiones largiendo, palàm & absque manifestâ ratione vel utilitate deviarunt. Vnde sicut in usu dispensationum, concessione privilegiorum, innovatione Decretalium, non expedit usum potestatis Papalis sic restringi, ut in omni casu tali fiat ad Concilium generale recursus propter difficultatem & raritatem suæ convocationis, qualis non erat in primitivâ Ecclesiâ, quandò communi consensu, dicente Hieronymo, fiebant omnia. Sic non expedit talem laxationem fieri; quæ vim & robur generalium Conciliorum in suis constitutionibus passim tollat & enervet, &c. Et infra. Vnde Concilium in multis quæ Papam respiciunt, habet auctoritatem conciliativam & directivam, Papa exercitativam & executivam. Non enim posset Concilium per seipsum vel absolvere in foro conscientie, vel Presbyteros ordinare, vel Corpus CHRISTI conficere, vel debellare manu armatâ infideles, & ità de multis. *Sed ad ipsum spectat circà hac hujusmodi consulere vel dictare, cujus dictamini qui repugnat, contumaciter repugnat Spiritui Sancto, cujus est ipsum Concilium in dictando vel consulendo dirigere.*

Idem. De auferibilitate Papæ Consideratione 12. Auferibilis est in casu Vicarius Sponsus Ecclesie per Ecclesiam vel generale Concilium, nedum conciliativè, aut dilativè vel denunciativè, *sed auctoritative, judicialiter atque juridice.* Præsupponamus quod jurisdictio idem est quod, juris dictio seu potestas, vel jurisdictio est facultas propinqua dicendi jus, & solet restringi ad coactivam jurisdictionem, quæ fertur vel dicitur in alterum etiam invitum. Sequitur protinùs ex hac descriptione considerationis veritas, quomodò Ecclesia seu Concilium habet in casu facultatem propinquam vel auctoritatem, seu potestatem dicendi jus etiam in alterum qui in Papam fuit ritè susceptus & electus. Nolumus tamen impugnare, quin Summus Pontifex habeat potestatem regitivam & auctoritativam respectu omnium hominum quantum

CHRISTVS voluit & cognovit expediens sibi dare pro exercendo eam. Non pro se tantummodò, sed magis ad utilitatem Ecclesiæ, qualem auctoritatem Ecclesiæ, non habet totum Ecclesiæ residuum, nisi unitivè, quomodò vel electivè, & ex istâ divisione, verum est quod claves datæ sunt nedùm uni sed unitati. Ex hoc tamen non habetur, quod Ecclesia tota, vel Concilium absente Papâ, præsertim suo demerito non possit auctoritativam jurisdictionem exercere, *Sicut lex quadam divina & indeviabilis ad reducendum ipsum, vel corrigendum, vel compescendum. Ne noceat ipse nedum Ecclesiæ: sed sibi mer tanquàm freneticus, vel ut pessimâ malarum passionum ebrietate seductus, sicut enim tradit Arist. 5. Poli. Quod ad communitatem totam spectat Principis vel correctio, vel totalis destitutio si inemendabilis perseveret. Et hæc potestas inaufertibilis vel inabdicabilis est à communitate liberâ, quæ de rebus suis facere potest ad libitum, nec per appropriationem vel aliquam legem potest suspendi, quântò magis hoc habebit Ecclesia.* Iudaizabat olim Petrus per dissimulationem, Paulus ei resistit in faciem ad Galat. 2. Introducebat Petrus rem novam in Ecclesiâ Dei, ad Centurionem gentilem intravit. Act. 10. Subortum est murmur in Ecclesiâ, itâ ut compulsus sit Petrus doctrinam insequi quam tradidit scriptis, ut scilicet paratus esset coràm totâ Ecclesiâ rationem reddere de eâ, quæ in ipso erat, fide & spe, alioqui non sibi credidisset Ecclesia. Quântò fortiùs & rationabiliùs possunt duo contendentes diffamati apud bonos & graves de schismate, de perjurio, de hæresis suspicionem compelli rationem reddere, si se cognoverint innocentes. Sic Symmachus, sic Beatus Marcellus, sic ipse Gregorius, sic alij plures iudicium subire Concilij, *nequaquam ex humili condescensione, sicut fingunt aliqui, sed ex debito & obligatione, quorum multos, quia concilium non reperit convictos de crimine, reliquit causam eorum examine Iudicis Dei terminandam.*

Idem de potestate Ecclesiasticâ. Consideratione 4.

Potestas Ecclesiastica jurisdictionis in foro exteriori, est potestas Ecclesiastica coercitiva, quæ valet exerceri in alterum etiam invitum, ad dirigendum subditos in finem beatitudinis æternæ, velut in finem proximum & principaliter intentum, &c. Hanc potestatem contulit CHRISTVS, Matth. 18. dùm dixit Petro vice omnium: Si peccaverit, &c.

Quo in loco fundatur juridica potestas excommunicandi, vel interdicens ab Ecclesiasticis Sacramentis & Communionem fidelium rebelles & inobedientes Ecclesiæ, sicut usus est Apostolus, &c.

Fundatur rursùs absque omni calumniâ pœnibili in hoc textu plenitudo potestatis gladij spiritualis, & executio ejus in Ecclesiâ super quemlibet Christianum, qui est frater noster, *etiam si Papa fuerit.* Nec accipiendum est hîc, dic Ecclesiæ, id est Papæ, quoniam Christus Petro loquebatur, qui non dixisset sibi ipsi, &c.

Fundatur etiam in hoc textu nedum potestas exercendi, sed potestas definiendi, determinandi, statuendi, decernendi, constituendi præcepta, leges & Canones, &c. Audire igitur debet Ecclesiam quilibet frater noster qui dicit ad Deum Pater noster, sicut explicat alibi Christus: qui vos audit me audit.

Confirmant hanc sententiam statuta & practicata in hoc sacro Constantiensi Concilio præsertim 6. Aprilis Anni M. C D. XV. in sessione publicâ, cuius inter cætera sunt hæc decreta duo prima.

Et primò declarat quod ipsa in Spiritu Sancto legitime congregata generale Concilium faciens, & Ecclesiam Catholicam militantem representans, potestatem immediatè à Christo habet, cui quilibet cujuscumque status vel dignitatis, etiam si Papalis existat, obedire tenetur in his quæ pertinent ad fidem & extirpationem dicti schismatis, ac generalem reformationem Ecclesiæ Dei in capite & in membris.

Item declarat, quòd quicumque, cujuscumque status vel dignitatis, etiam si Papalis existat, qui mandatis, statutis, seu ordinationibus aut præceptis hujus sanctæ Synodi, & cujuscumque alterius Concilij generalis legitime congregati super præmissis, seu ad ea pertinentibus, factis vel faciendis, obedire contumaciter contempserit, nisi resipuerit, condignæ pœnitentiæ subiciatur, & debitè puniatur, &c.

Concluditur autem ex præmissis, quòd si potestas prædicta sit Ecclesiæ data Concilium generale representans Ecclesiam habet illam, &c. & fundatur prædicta potestas Ecclesiastica jurisdictionis, in unitate vel unione tali quemadmodum norasse videtur Elevatus Augustinus, quod claves Ecclesiæ datæ sunt unitati. Verumtamen hoc non impedit quin datæ sint Petro tanquam Monarchæ, legitimisque successoribus suis, principaliùs tamen Ecclesiæ. 1. ratione indeviabilitatis, quia portæ inferi non prævalebunt adversùs eam, non deficiet fides ejus, *non sic de Papà*. 2. ratione regulabilitatis, quoniam *habet regularem usum potestatis Papalis*, non sic è converso. 3. ratione multiplici-tatis, quoniam Ecclesia continet quamlibet potestatem Ecclesiasticam etiam Papalem, non sic Papa, præsertim in extensionem. 4. ratione obligabilitatis, quia Ecclesia potest condere leges obligantes & regulantes etiam ipsum Papam tam quoad personam, quam respectu usùs potestatis, non sic è contrà potest Papa judicare totam Ecclesiam, vel usum suæ potestatis limitare, imò si Papa condat leges & Canones videtur observandum illud quoad sententialiter dicit Augustinus, leges instituuntur cum promulgantur, firmantur autem cum moribus utentium approbantur Hoc enim dicitur ad reprimendum præsumptionem quorundam Summorum Pontificum, vel eis adulantium, qui videntur voluisse debere servari pro regulâ immutabili de Papâ respectu cujuslibet Provinciæ, vel totius Ecclesiæ. Quod placuit Principi, legis habet vigorem, quasi nullum superesset examen supremum, &c.

Idem consideratione decimâ. Nimirum posuerunt isti Papalem auctoritatem suprâ Concilium, aut saltem non imparem. Est autem certum apud eos quod par in parem & minor in superiorem non habet imperium. *Benedictus autem Deus, qui per hoc Sacro-Sanctum Constantiense Concilium illustratum divine legis lumine dante ad hoc ipsum vexatione presentis schismatis intellectum, liberavit Ecclesiam suam ab hac pestiferâ perniciosissimâque doctrinâ, quâ semper manente perseverasset semper schisma nutritum ab eâ.* Declaratum nempe decretumque est, quod & sine Papâ generale Concilium convocari, & à Concilio Papa judi-

cari certis casibus potest. Quod insuper habet auctoritatem generale Concilium prescribere leges, seu regulas secundum quas plenitudo potestatis Papalis non quidem in se, quæ semper eadem est, sed in usu suo moderanda regulandaque est. Neque putandum est insuper Concilia generalia sic excepisse Papalem auctoritatem in constitutionibus suis, ut eidem permitteretur effrænis libertas, ea destruendi levissimè, quæ tantà gravitate & digestâ sapientum maturitate condita sunt. Intelligitur ergò Papalis auctoritatis exceptio facta prout occurrens necessitas vel evidens utilitas postulabat, ubi pro tunc recursus ad generale Concilium non patebat. Alioquin non erat ibi uti plenitudine potestatis Papalis, sed abuti plenissime, &c.

Idem tractatu an liceat in causis fidei à Summo Pontifice appellari, penè per totum vide.

Idem in articulis specialibus in materiâ schismâtis.

Almaynus de Dominio naturali civili & Ecclesiastico. 2º. (potestas) est in Ecclesiâ ad arctandum usum potestatis in Summo Pontifice, si eâ utatur non in ædificationem Ecclesiæ. Iuxta illud Salvatoris, Si scandalizaverit te oculus tuus, erue eum à te quantum ad usum, &c.

Idem de autoritate Ecclesiæ, cap. 7. Quintò arguitur, si esset Papæ ità collata potestas super totam Ecclesiâ, quod quamvis exerceret eam in destructionem Ecclesiæ & non in ædificationem, & esset toti Ecclesiæ perniciosus, quantum ad consecutionem finis, nec posset tamen à totâ Ecclesiâ puniri. Primò sequitur quod politia Ecclesiastica non esset ità benè ordinata, sicut politia civilis: quia contrà bonam ordinationem politiæ civilis foret, non posse membrum aliquod auferre, cujus conversatio in destructionem totius cederet. Secundò, hoc esset in detrimentum ipsiusmet Papæ, esset enim miserabilior omnibus hominibus, si à malo compesci non posset.

Sextò Papa est universalis Ecclesiæ filius, ergò ei subjectus, & antecedens patet ex Ambrosio in libro de Symbolo, Non habebit ibi Deum Patrem, qui noluit hîc habere Ecclesiâ matrem: cavendum est ergò Summo Pontifici ne Ecclesiæ denegat obedientiam. Stultus enim homo despicit matrem suam, & filius stultus mœstitia est matri suæ, *Prou. 10.*

Idem cap. 12. Sequitur primò quod potestas in Summo Pontifice à Concilio potest quibusdam certis legibus limitari, & quantum ad usum arctari. Si enim caput in corpore humano efficiatur languidum seu infirmum, licitum erit cæteris membris, membrum illud ligare & cauterizare, necnon unam partem capitis abscindere pro sanitate totius corporis, &c. Et alibi multis in locis idem repetit, præsertim verò lib. de potestate Ecclesiasticâ & Laicâ ubi hæc habet.

Quantum ad ista est conclusio, quam tenent omnes Doctores Parisienses & Galli, quòd potestas est subjecta potestati Concilij: & dico primò quòd quantum ad originem seu institutionem, potestas Papæ non est suprâ Concilium, neque è diverso, quia utraque immediate est à Christo instituta, ergò quantum ad hoc una non est superaliam, neque una dependet ab altera. Sed dicunt communiter omnes Doctores Parisienses, quòd potestas Papæ

est sub potestate Concilij, quantum ad hoc quod Concilium potest certis legibus arctare ita quod teneatur Papa judicare secundum leges & constitutiones à Concilio latas, & quantum ad hoc est expressa determinatio Concilij Constantiensis & Basileensis, &c. Ergò Concilium potest Papam certis legibus arctare, &c. Nam quodcumque sunt duæ potestates ejusdem generis, & una est deviabilis, & altera non: potestas quæ est in supposito deviabili, debet dirigi secundum potestatem indeviabilem. Sed quilibet Papa est deviabilis, & Concilium generale ritè congregatum est indeviabile. Ergò potestas Papæ debet dirigi secundum dispositionem Concilij generalis. Apparentia est maxima in majore, sed minor est vera. Nam Papa potest deviare, imò potest hæreticari: est enim homo non confirmatus in gratiâ, & remanet æqualiter peccator, sicut prius, &c. Et postea. *Resolutio ergò est quod potestas Papa potest à Concilio certis arctari legibus, &c.*

Isto capitulo probat Petrus de Alliaco, jure naturali divino, & canonico Summum Pontificem subijci Concilio. Idem omninò docet Ioannes Major apertissimè in disputatione de auctoritate Ecclesiæ, quam vide.

Idem etiam docuit Petrus de Alliaco lib. de Ecclesiæ auctoritate. Sed præfertim 3. parte cap. 4. Octavò ex omnibus præmissis concluditur, quod tam de jure humano quàm Divino concedendum est Papam posse ab universali Ecclesiâ, vel à Concilio generali eam repræsentante, in multis casibus judicari & condemnari, & ab eo ad Concilium in multis casibus posse appellari, videlicet in casibus Ecclesiæ destructionem tangentibus, & hoc universaliter ex præmissis probatur, & ratione; quia aliter sequeretur ipsum Christum, verum & supremum caput Ecclesiæ, & institutorem ejus sapientissimum, eam non perfectè & sufficienter ordinasse, quod est hæreticum, & contra illud Deuteronomij 32. Dei perfecta sunt opera. Patet per contrarium, quia illa communitas non est sufficienter ordinata, quæ perditioni suæ & demolitioni publicæ non potest occurrere: sic esset de Ecclesiasticâ politiâ in casu quo Papa per hæresim manifestam, & tyrannidem apertam, aut aliud notorium crimen conaretur eam subvertere & nemo ei dicere posset, cur ita facis? per viam juris ei resistendo, id est, ab eo appellando, eum accusando, & per concilium judicando: hoc esset Papæ concedere potestatem non in ædificationem, sed in destructionem, quod est contra præmissam sententiam Apostoli, quam non solo verbo docuit, sed exemplo firmavit, quandò scilicet Petro restitit in faciem, &c.

ad Corinth. cap. 10. & ultimo.

p. 247. Si nostre Saint Pere le Pape n'a pas receu de Dieu une puissance
 infaillible pour juger definitivement les difficultez qui se presentent sur les
 Saintes Escritures, il faut changer nostre profession de Foy, & ne dire plus
 que nous croyons en la Sainte Eglise Catholique, Apostolique & Romaine.

Troisième
 propositio
 de Jacques
 de Vernant.

C E N S V R E.

C E N S V R A.

Cette proposition est fausse, temeraire, *Hæc propositio est falsa, temeraria,*
 scandaleuse, & perilleuse en la Foy. *scandalosa, & in fide periculosa.*

AVTHORITATE CONCILIORVM,
 Sanctorum Patrum Ecclesiæ, & veterum Theo-
 logorum confirmatur Censuræ veritas.

Pro Tertiâ Propositione.

Clerus Rom. Ep. ad Cyprian. 31. Quoniam nec firmum decretum potest ef-
 se, quod non plurimorum videbitur habuisse consensum.

Cyprianus Ep. ad Quintum. Nam nec Petrus, quem primum Dominus ele-
 git, & super quem ædificavit Ecclesiam suam, cum secum Paulus de Circum-
 cisione postmodum disceptaret, vindicavit sibi aliquid insolenter, aut ar-
 roganter assumpsit; ut diceret se primatum tenere, & obtemperare à novel-
 lis & posteris sibi potius oportere. Nec despexit Paulum, quod Ecclesiæ prius
 persecutor fuisset, sed consilium veritatis admisit, & rationi legitimæ quam
 Paulus vindicabat, facile consensit; documentum scilicet nobis & concor-
 diæ & patientiæ tribuens, ut non pertinaciter nostra amemus, sed quæ ali-
 quando à Fratribus & Collegis nostris utiliter & salubriter suggeruntur, si
 sint vera & legitima, ipsa potius nostra ducamus. Cui rei Paulus quoque profi-
 ciciens & concordæ & paci fideliter consulens, in Epistolâ suâ posuit dicens:
 Prophetæ autem duo, aut tres loquantur, & cæteri examinent. Si autem alij
 revelatum fuerit sedenti, ille prior taceat. Quâ in parte docuit & ostendit
 multa singulis in melius revelari; & debere unumquemque, non pro eo quod
 semel imbiberat & tenebat, pertinaciter congregi, sed si quid melius & uti-
 lius extiterit libenter amplecti. Non enim vincimur, quando offeruntur no-
 bis meliora, sed instruimur, &c.

Augustinus lib. 2. de Baptismo cap. 1. referens verba Cypriani hæc habet. Ecce
 ubi commemorat Cyprianus, quod etiam nos in Scripturis sanctis didici-
 mus, Apostolum Petrum, in quo primatus Apostolorum tam excellenti gratiâ
 præminet, aliter quam veritas postulabat de Circumcissione agere solitum, à poste-